

Skupnost občin Slovenije

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	12-10-2015		
Šifra:	801-01/15-9/2		
Povezava:			
EPA:	784-VII	EU:	
Sign. zn.:			
Kratice:			

Partizanska 1, 2000 Maribor, tel.: 02 234 15 00, faks: 02 234 15 03
www.skupnostobcin.si, info@skupnostobcin.si

Maribor, 9.10.2015

Poslankam in poslancem DZ RS
Državni Zbor RS
Šubičeva ulica 4
SI-1102 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Zadeva: Mnenje Skupnosti občin Slovenije k predlogu Zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja (ZVO-1H)

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci,

V skupnosti občin Slovenije smo dne 25.9.2015 v vednost prejeli dopis občinskim svetom in županom, da pričakujete mnenje lokalnih skupnosti k predlogu Zakona o varstvu okolja (ZVO-1H), ki se v Državnem zboru sprejema po hitrem postopku. Že uvodoma želimo izpostaviti naše ogorčenje, saj o spremembi zakona, ki občinam reže sredstva nismo bili obveščeni. Še več, Vlada RS je besedilo predloga v državnozbornsko proceduro posredovala v času, ko se z občinami pogaja za povprečnino v letih 2016 in 2017 in jo ponovno niža; predvsem pa obljublja prihranke občinam zaradi zakonodajnih sprememb, ko na drugi strani brez predhodnega usklajevanja z reprezentativnimi skupnostmi, občinam jemlje sredstva. Tak način delovanja vlade, ki vseskozi govori o partnerskem odnosu in sodelovanju z občinami in njihovimi predstavniki je nekorekten in nedopusten.

Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja (ZVO-1H) se nanaša na spremembo 164. člena, po kateri bi se po novem povečala višina vplačil v vodni sklad v višini 6.mio. € v letu 2016, vendar je višina enaka skupnemu znižanju priliva sredstev v proračune občin z območja podeljenih koncesij. De facto ta sprememba pomeni, da bodo občine, poleg že nezadostnega financiranja iz naslova višine povprečnine, izgubile dodatna sredstva. Prav zaradi tega je Predsedstvo skupnosti občin Slovenije na svoji 5. redni seji, dne 7.10.2015 ostro nasprotovalo spremembam 164. člena predloga Zakona o varstvu okolja (ZVO-1H). S predlogom zakona se poskuša delu občin odvzeti sredstva v skupni višini 6. mio. €, kar je nesprejemljivo in nedopustno, saj so omenjena sredstva del integralnega proračuna občin.

Skupnosti občin Slovenije v celoti zavrača predlog novele Zakona o varstvu okolja - 1H oziroma spremembo 2. odstavka 164. člena Zakona o varstvu okolja, ki z navedeno novelo lokalnim skupnostim jemlje prihodek iz naslova koncesije za rabo vode, na območjih katerih se navedena koncesija izvaja oziroma nanjo vpliva. Predlagatelj navedene novele v gradivu navaja, da se s spremembo 2. odstavka 164. člena Zakona o vodah izloča koncesija za rabo vode iz razloga, ker le to ureja Zakon o vodah. Dejstvo je, da Zakon o vodah določa postopek

podelitve koncesije, ne določa pa tega komu koncesnina pripada, to določa trenutno veljavni Zakon o varstvu okolja. S predlagano novelo se tako posega v zakonsko pridobljeno pravico lokalnih skupnosti po pridobitvi dela koncesnina za rabo vode na območju posamezne občine.

Z obrazložitvijo oziroma utemeljitvijo predloga sprememb zakona, da je nalog v pristojnosti lokalnih skupnosti v Zakonu o vodah (ZV-1) malo, se ne moremo strinjati. Zlasti pa se je ob lanskim poplavam pokazalo, koliko je država dobljenih koncesijskih dajatev v resnici vložila v vodne ureditve. Občine zagotavljajo na ogroženih območjih načrtovanje, gradnjo in upravljanje vodne infrastrukture, zlasti visokovodnih nasipov, zadrževalnikov, prodnih pregrad, objektov za stabilizacijo dna in brežin, črpališč in odvajanje zalednih voda. Sredstva, ki so jih do sedaj lokalne skupnosti namenjale za vzdrževanje vodotokov in odpravljanje posledic visokih voda so predstavljala tudi sredstva pridobljena iz naslova koncesnina za rabo vode Poleg tega pa občine letno namenijo veliko sredstev za sanacijo škode na gospodarski javni infrastrukturi, ki jo povzročijo nevzdrževani vodotoki. Poleg tega naj še spomnimo, da država na drugi strani občinam še vedno zaračunava stavbno pravico oziroma služnost v primeru izvedbe investicij ob rekah oziroma ob popravilu mostov, ki so v njeni lasti. Omenimo še naj, da občine prejeta sredstva iz naslova koncesnin ne nazadnje tudi smiselno porabljajo za spodbujanje gospodarstva v lokalni skupnosti, saj koncesnino plačujejo tudi podjetja, kot na primer termalna zdravilišča ali podjetja za proizvodnjo ustekleničene vode.

V Skupnosti občin Slovenije smo mnenja, da mora odločitev o spremembi načela povračila stroškov za rabo vode biti strokovno, ne politično vprašanje: predlagana dopolnitev zakona je sestavni del ukrepov, ki bi naj bili vključeni v predlog proračunov za leto 2016 in 2017, zato predlagatelj predlaga nujni postopek, ki pa ni strokovno premišljen. Zakon bi naj bil sprejet hkrati s proračunom, predlagane rešitve pa posegajo v temeljna načela Zakona o varstvu okolja.

S predlagano spremembo so zanikana tudi temeljna načela veljavnega Zakona o varstvu okolja kot so načelo trajnostnega razvoja, načelo preventive, načelo previdnosti, načelo odgovornosti povzročitelja, načelo dopustnosti posegov v okolje in načelo ekološke funkcije lastnine. Prihodek od koncesnin občinam omogoča vlaganje v varstvo okolja – vodne vire je namreč potrebno ščititi na viru, torej na področju prostora lokalnih skupnosti. Razdelitev plačila za koncesijo med državo in občino je bila določena na podlagi podatkov o razvitosti infrastrukture lokalnih gospodarskih javnih služb varstva okolja v tej občini, sistem sprememb pa ni obrazložen.

Ukrep je tudi nesorazmeren in povzroča dodatno finančno obremenitev posameznih občin. Za nekatere občine pomeni izpad teh sredstev zajeten delež njihovega proračuna. V občini Markovci denimo, bi izpad sredstev pomenil celo 22 % manj sredstev v občinskem proračunu. Z vsakoletnim nižanjem višine povprečnine pa se občinam s predlaganim ukrepom znižujejo še lastni finančni viri. Proračuni občin so že tako zelo okrnjeni z ozirom na zakonodajne obveznosti, ki so jih občine dolžne izvajati, ob tem pa so pogajanja o višini povprečnine še vedno v teku. Nadalje se zmanjšuje tudi sredstva iz naslova 21. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. [123/06](#), [57/08](#), [36/11](#) in [14/15](#) – ZUJFO). Okrnjena so sredstva za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega

pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki jih občine uvrščajo v načrte razvojnih programov. Glede na vse navedeno pa se zastavlja resno vprašanje kaj in koliko od zastavljenih nalog bodo v bodoče še sploh sposobne izvesti.

Namesto predlaganega ukrepa za zagotovitev sredstev za delovanje Sklada za vode, smatramo, da je MOP kot pristojno resorno ministrstvo dolžno zagotoviti sredstva za državni vodni sklad iz vseh 33.000 podeljenih vodnih dovoljen, medtem ko je koncesij približno 600 (podatek izvzet iz Kongresa o vodah Slovenije 2012), ki v upravljanje voda ne prispevajo ničesar. Prav tako je namesto ukinitve deleža lokalnih skupnosti mogoče regulirati višino plačila veljavne koncesije z odredbo in tako zagotoviti potrebna sredstva za vodni sklad od tistih uporabnikov vodnih virov, ki ustvarjajo dobiček na osnovi naravnega vira. Prav tako je potrebno v primerih obstoječih rab vodnega dobra poskrbeti za podelitev vodnih pravic in na tej osnovi za plačilo za rabo voda. Občine, ki gospodarijo s svojim prostorom so zaradi prisotnosti večih vodnih virov v razpolaganju s prostorom (in s prihodki od njega) bolj omejene kot tiste brez vodnih virov, zato je nujno, da se do sedaj uzakonjeni deleži koncesnin obdržijo ali celo povečajo v korist občin.

Glede na navedeno in na podlagi neutemeljenega in enostranskega posega države v pridobljene pravice lokalnih skupnosti, v Skupnosti občin Slovenije kategorično nasprotujemo spreminjanju obstoječih pravnih razmerij in selektivnemu poseganju v lastne finančne vire posameznih občin. Naše nestrinjanje je neposredna posledica neustreznih pravnih rešitev v predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja, s katerim se ukinjajo členi veljavnih uredb o koncesijah za rabo podzemnih voda iz vodnih virov za stekleničenje in proizvodnjo pijač ter posega v veljavne koncesijske pogodbe in določbe o delitvi tako pridobljenih sredstev.

Skupnost občin Slovenije iz zgoraj naštetih razlogov apelira na poslanke in poslance Državnega zbora Republike Slovenije, da zavrnejo predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja (ZVO-1H).

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l.r.
Generalna sekretarka

V vednost:

- Ministrstvu za okolje in prostor
- Ministrstvu za javno upravo
- Kabinetu predsednika Vlade RS